

Kurzus neve: Elméleti előadás és olvasósze­minárium G				
A kurzus alcíme: A századforduló. Építészet és tárgykultúra 1900 körül				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Haba Péter adj., phaba@mome.hu				
Kód: M-AE-201	Tantervi hely: ES	Javasolt félév: --	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 (heti) Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: ----	Típus: (szeminárium/előadás /gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: ----	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): ----				
A kurzus célja, koncepciója, alapelvei:				
<p>A kurzus a 19. század utolsó évtizedétől az első világháborúig tartó időszak, vagyis a “századforduló” építészetét és tárgykultúráját állítja a fókuszba. Elsősorban arra koncentrál, hogy ezek az évtizedek miként váltak a művészet (és benne az építészet és a tárgyal­kótás) “sorsfordulójává”, hogy miként bontakozott ki az ekkoriban végbement változások révén a modernizmus.</p> <p>A kurzus két, egymásra épülő részre oszlik. Az órák alkalmával egyfelől előadásokra kerül sor, melyek a témakört nemzetközi kontextusban, elsősorban a nyugat-európai tendenciákra koncentrálva elemzik. Másfelől a kurzuson résztvevő hallgatók az előadásokhoz kapcsolódóan prezentációkat tartanak a vizsgált időszak közép-kelet-európai (magyar, osztrák, cseh, lengyel, szlovák, szlovén) építészetének és tárgyal­kótásának főbb alkotóiról. E prezentációknak azonban nem pusztán “lexikoncikkszerű” életmű-áttekintéseknek kell lenniük, hanem az egyes alkotók műveinek tükrében a korszak építészetének egy-egy sajátos tendenciáját (illetve azok társadalmi-kulturális hátterét, szellemi alapjait) is be kell mutatniuk. A prezentációs témák kiválasztása a félév elején történik, közös megbeszélés keretében (mely egyben a prezentációk megtartásának időpontjára vonatkozó egyeztetés is lesz). A kiselőadásokat az órákon közösen értékeljük.</p> <p>A kurzus teljesítésének feltétele az órák rendszeres látogatása (maximum 3 hiányzással) és egy megfelelő színvonalú, vetített illusztrációkkal kiegészített, 20 – 25 perces előadás megtartása. A hallgatók érdemjegye a prezentáció és az órai munka színvonalát tükrözi majd.</p>				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):				
Tudás:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékozott a művészet-, építészet- és design­történet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően. 2. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a design és művészetek főbb elméleteiről, alapelveiről, stíluskorszakairól és irányzatairól, fontosabb alkotásairól. 				
Képesség:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. 2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat. 				

Attitűd:

1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez.

Autonómia és felelősségvállalás:

1. Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:**Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai, a hallgatók tennivalói, feladatai:**

1. A kurzushoz szeminárium kapcsolódik, melynek során a hallgatók egy, a kurzus témájához kapcsolódó téma mélyreható elemzését, illetve a vonatkozó szakirodalom alapos feldolgozását végzik el, majd munkájuk eredményét szóban, vetített képekkel prezentálják, minimum 20 percben.
2. A hallgatók szemináriumi témájukat 7000-8000 karakter terjedelmű esszé formájában dolgozzák fel, melyet a vizsgaidőszak során kell leadniuk.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények: szemináriumi prezentáció, zárthelyi dolgozatok, szóbeli vizsga

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

Prezentáció: 50%, szemináriumi dolgozat: 50%

Ajánlott irodalom:

Beke László főszerk.: *Magyar művészet 1800-tól napjainkig*. Budapest, 2002.

Csáki Tamás – Hidvégi Violetta – Ritóok Pál: *Budapest neoreneszánsz építésze. Tanulmányok*. Budapest, 2009.

Deák Zoltán főszerk.: *Pannon Enciklopédia – A magyar építészet története*. Budapest, 2009.

Déry Attila – Merényi Ferenc: *Európai építészet 1750 – 1918*. Budapest, 2004.

Déry Attila – Merényi Ferenc: *Magyar építészet 1867 – 1945*. Budapest, 2000.

Déry Attila: *Nemzeti kísérletek építészetünk történetében*. Budakeszi, 1995.

Ernyey Gyula: *Az ipari forma története*. Budapest, 1983.

Ernyey Gyula: *Design. Tervezéselmélet és termékformálás 1750 – 2000*. Budapest, 2000.

Ernyey Gyula: *Muchától Rubikig*. Budapest, 2010.

Frampton, Kenneth: *A modern építészet kritikai története*. Budapest, 2009.

Gerle János – Lugosi Lugo László: *A szecesszió Budapesten*. Budapest, 1999.

Gerle János et. al. szerk.: *A századforduló magyar építésze*. Budapest, 1990.

Gerő László: *Pest-Buda építésze az egyesítéskor*. Budapest, 1973.

Jékely Zsolt – Sódor Alajos: *Budapest építésze a XX. században*. Budapest, 1980.

Kalmár Miklós: *Historizmus – Századforduló*. Budapest, 2001.

Kerékgyártó Béla szerk. ford.: *Adolf Loos: Ornament és nevelés. Válogatott írások*. Budapest, 2004.

Kerékgyártó Béla szerk. ford.: *Otto Wagner – írások, tervek, épületek*. Budapest, 2012.

Keserü Katalin – Haba Péter szerk.: *A modernizmus kezdetei Közép-Európa építészetében*. Budapest, 2005.

Keserü Katalin: *A századforduló*. Budapest, 2007.

Moravánszky Ákos: *Építészet az Osztrák-Magyar Monarchiában*. Budapest, 1988.

Moravánszky Ákos: *Versengő látomások. Esztétikai újítás és társadalmi program az Osztrák-Magyar Monarchia építészetében*. Budapest, 1998.

Németh Lajos: *A XIX. század művészete. A historizmustól a szecesszióig*. Budapest, 1974.

Pevsner, Nicolaus: *A modern formatervezés úttörői*. Budapest, 1977.

Pevsner, Nicolaus: *Az európai építészet története*. Budapest, 1972.

Rév Ilona: *Építészet és enteriőr a magyar századfordulón*. Budapest, 1983.

Sármány Ilona: *Historizáló építészet az Osztrák-Magyar Monarchiában*. Budapest, 1990.

Schorske, Carl E.: *Bécsi századvég*. Budapest, 1998.

Sembach, Klaus-Jürgen: *Szecesszió*. Budapest, 2002.

Sisa József – Dora Wiebenson szerk.: *Magyarország építészetének története*. Budapest, 1998.

Sisa József szerk.: *Magyar művészet a 19. században. Építészet és iparművészet*. Budapest, 2013.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- ***nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,***
- *felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,*
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválthatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: